

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.III.38.181/2018/3.

A tanács tagjai: Dr. Kovács András a tanács elnöke
Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet előadó bíró
Dr. Rák-Fekete Edina bíró

A felperes: (...)

A felperes képviselője: Dr. Csermely Tibor ügyvéd

Az alperes: Pest Megyei Kormányhivatal

Az alperes képviselője: (...) jogtanácsos

A per tárgya: közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata
A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes
A felülvizsgálni kért jogerős határozat: (...)i Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
13.K.27.002/2018/12.

Rendelkező rész

A Kúria a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 13.K.27.002/2018/12. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a Kúria a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak helye nincs.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A (...) helyrajzi számon található, az erdészeti nyilvántartási térkép szerint 30A és 30B jelölésű erdőrészek egymással szomszédosak. Ezen erdőrészek vonatkozásában 2013-ban a felperes volt az erdőgazdálkodó. Az Országos Erdőállomány Adattár erdészeti leírólapja szerint a 30A jelű erdőreszlet 3,15 hektár nagyságú, faanyag termelő gazdasági rendeltetésű, vágásos üzemmódú és Pannónia nyár faállományú. A leírólap "Megjegyzések" rovatában az is szerepel, hogy a terület 2 darabból áll és többek között akác is található rajta.
- [2] A 30B erdőreszlet a leíró lapja szerint 0,83 hektár nagyságú, faanyag termelő gazdasági

rendeltetésű, vágásos üzemmódú és akác állományú. A lap „Megjegyzések” rovatában rögzítették, hogy az erdőrésztlet keleti vége a tanya helyrajzi számába esik, és ezért ki kell azt mérteni. A leírólap adataitól eltérően 2013 elején, a nyilvántartás szerinti 30B erdőrésztleten - annak 30A erdőrésztlettel közös határához eső részén - a 30A résztlet nyár állományával egybefüggő Pannónia nyár állomány is fellelhető volt.

- [3] A felperes 2013-ra vonatkozóan előzetes bejelentést tett az erdészeti hatósághoz, hogy a (...) 30A jelű, 3,15 hektár nagyságú erdőrésztleten a vágásra érett Pannónia nyár állományt ki akarja termelni, véghasználatot kíván végezni. A tarvágás megkezdése előtt azonban az erdőrésztlet határát nem az erdészeti nyilvántartási térkép szerint jelölte ki, a Pannónia nyár faállomány természetes határát tekintette a 30A erdőrésztlet határával megegyezőnek. Ennek eredményeként a felperes nem csak a nyilvántartás szerinti 30A erdőrésztleten, hanem az azzal szomszédos 30B jelű erdőrésztlet térkép szerinti területén, összesen 0,3038 hektáron is elvégezte a Pannónia nyár véghasználatát.
- [4] A felperes a 30A területre mesterséges erdősítést is bejelentett. A tarvágást követő teljes talaj-előkészítés után a (...) 30A erdőrésztletet a (...) 30B erdőrésztlet tarvágással érintett területével közösen, mesterséges módon K-T célállománnyal felújította, ezért a 30B erdőterületen kitermelt nemes nyár pontos mennyisége utóbb helyszíni felméréssel már nem volt megállapítható. Az erdőfelügyelő 2014. augusztus 21-én a 30A erdőrésztletre bejelentett erdősítést ellenőrizte. Jegyzőkönyvben rögzítette, hogy a felperes a 30A jelű 3,15 hektár területű erdőrésztleten 2013-ban első véghasználatot végzett, 2014-ben pedig sikeres erdősítésre került sor, amelynek következő előírt határideje 2015, befejezésének előírt éve 2023. A hatóság részéről okirat nem készült, amely a 30B jelű erdőrésztlet vonatkozásában hatósági ténymegállapítást tartalmazott volna.
- [5] A Kormányzati Ellenőrzési Hivatal 2017. április 4-én azzal a megkereséssel fordult az erdészeti hatósághoz, hogy az állami tulajdonú erdészeti gazdasági társaságok gazdálkodásának ellenőrzése során, a fakitermelések helyszínéről készült légi fotók, az Országos Erdőállomány Adattár adatai, valamint a fakitermelések dokumentumai alapján megállapította annak gyanúját, hogy a felperes a 30A erdőrésztlet véghasználatát során a bejelentettnél nagyobb területen végezte el a fakitermelést.
- [6] Az elsőfokú erdészeti hatóságként eljáró Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal (...)i Járási Hivatala (a továbbiakban: elsőfokú erdészeti hatóság) eljárást indított és a 2017. május 15-én meghozott HB-03/ERD/08904-3/2017. számú határozatával 1.239.504,- Ft erdőgazdálkodási bírság megfizetésére kötelezte a felperest. Indokolásában rögzítette, hogy 2017. április 7-én tartott helyszíni bejárás során megállapításra került, hogy az engedély nélküli fakitermelés a (...) 30B erdőrésztlettel szomszédos (...) 30A erdőtervi jelű erdőrésztlet tarvágása során történt. Az erdészeti hatóság a helyszínen - SATLAB SL 600-as készülékkel - végzett GPS-es területmérést követően megállapította, hogy az erdőgazdálkodó nem a jogszabályi előírásoknak megfelelően jelölte ki az erdőrésztlet határait - azonban a művelési lapon aláírásával igazolta, hogy a kijelölés megtörtént - így a (...) 30B erdőrésztletben részterületes véghasználatot végzett 2013-ban.
- [7] Megállapította, hogy a felperes a 30B erdőrésztletre vonatkozóan bejelentéssel nem élt. Ennek ellenére az erdőrésztleten 2013-ban összesen 0,3038 ha területen véghasználatot végzett, emiatt az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Evt.) 41. §-a és 107. § (1) bekezdésének a) pontja alapján a felperes terhére erdőgazdálkodási bírságot kellett kiszabni. A bírság összegét az erdőgazdálkodási és erdővédelmi bírság mértékéről és kiszámításának módjáról szóló 143/2009. (VII.6.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Evb. rendelet) 3. § (1) bekezdés a) pontjára és 2. §-ára figyelemmel úgy szabta ki, hogy a bírság alapjául szolgáló fa térfogat mennyiségét a 30A erdőrésztletre nyilvántartott Pannónia nyár mennyisége alapján becsülte meg, és az előzetes bejelentés nélkül kitermelt faanyagot összesen 61,9753 m³-ben vette figyelembe, így lett a bírság összege a kitermelt faanyag m³×0,2×100.000 Ft (EJA - erdővédelmi járulék alap) eredményeként 1.239.504 Ft.
- [8] A felperes fellebbezésére eljáró alperes 2017. augusztus 2-án meghozott PE-FE-952-2/2017. ügyiratszámú határozatával az elsőfokú határozatot akként változtatta meg, hogy az

erdőgazdálkodási bírság összegét 1.294.188 forintra felemelte, és ennek megfizetésére kötelezte a felperest.

- [9] Az alperes a határozat indokolásában az Evt. végrehajtásáról rendelkező 153/2009. (XI.13.) FVM rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 23. § (1) bekezdésére, (2) bekezdés e) pontjára, (3) és (7) bekezdéseire, 42. § (1) bekezdésére, (2) bekezdés h) pontjára, valamint az Evt. 16. § (9) bekezdésére, 40. § (1) bekezdésére, 33. § (2) bekezdésének b), c) és h) pontjaira hivatkozott.
- [10] Hangsúlyozta, hogy az erdőgazdálkodónak az Evt. 41. § (1) szerinti bejelentési kötelezettség teljesítése során arról kell adatot szolgáltatni a hatóság részére, hogy az erdőtervben megállapított jogokat és kötelezettségeket milyen módon kívánja érvényesíteni, teljesíteni. Ennek során az erdészeti szakszemélyzet a bejelentés ellenjegyzésével azt igazolja, hogy a tervezett tevékenység összhangban van az erdőtervben foglaltakkal. Az erdőgazdálkodó a különböző erdővel kapcsolatos munkák megkezdése előtt köteles az erdőrészlet határvonalait jól látható és időtálló jelekkel megjelölni, a határ állandósítása tehát az erdőgazdálkodó kötelezettsége. A körzeti erdőterv többek között az erdészeti nyilvántartási térképeket is tartalmazza, és az erdészeti hatóság a körzeti erdőterv alapján határozza meg az erdőgazdálkodó jogait és kötelezettségeit. Így az erdőgazdálkodónak a kötelezettségei teljesítése során ezt is figyelembe kellett volna vennie, melyet a felperes jelen esetben elmulasztott, a bírságkiszabás jogalapja tehát fennáll.
- [11] A hatóság a bírság kiszabására vonatkozó határidőt nem lépte túl, mivel csak a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal 2017. április 4-i megkeresése folytán jutott a tudomására a jogsértés, így nem telt el a tudomásra jutástól számított egy év. A hatóságnak a fakitermelést követő műszaki átvételek során nincs kapacitása minden egyes érintett erdőrészlet vonatkozásában a részlethatárok ismételt kitűzésére. A műszaki átvételek a felújítás sikerességét ellenőrzik. A hatóság az eljárás megindításáig jónak vélte, de jelen eljárásban hibásnak bizonyult területadatok szerint állította ki jegyzőkönyveit. Korábban nem merült fel a jogosulatlan fakitermelés gyanúja.
- [12] A bírság összegének megváltoztatása vonatkozásában pedig rögzítette, hogy helyesen a (...) 30A erdőrészlet 2013. január 1-jére növedékesített 123 m³/ha fajlagos térfogata alapján 64,7094 m³-t kellett volna a kivágott fa térfogataként meghatározni. Ennek figyelembevételével a kiszabandó bírság összege 64,7094 m³×20.000 Ft/köbméter, ami egyenlő 1.294.188 forinttal.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [13] Felperes keresetében a határozat hatályon kívül helyezését, illetve olyan módon megváltoztatását kérte, hogy teljes egészében mentesítésre kerüljön a hátrányos jogkövetkezmények, a bírság alól. Nézete szerint az alperesi határozat mind jogalapjában, mind összesszerűségében jogszabálysértő.
- [14] Kifogásolta, hogy a hatóság az Evt. 16. § (6) bekezdése szerinti erdőrészlet fogalmát nem vette figyelembe. Az erdőrészletnek a természetben összefüggő erdei életközösséget kell tekinteni, ami a fenntartható erdőgazdálkodási tevékenység jellemzői alapján egységesnek tekinthető. A hatóság az erdészeti nyilvántartási térképek határvonalait tévesen tüntette fel, figyelmen kívül hagyta ezt a fogalmat, ezért a felperes jóhiszeműen járt el akkor, amikor az erdőrészletek különböző faállományainak természetes határait tekintette az erdőrészlet határával megegyezőnek. Így kizárólag a fakitermelésre bejelentett (...) 30A erdőrészlet területére végzett fakitermelést, erre vonatkozóan pedig a bejelentést rendben megtette. Az erdőrészlet leíró lapjának megfelelően járt el, hiszen a leírólapok szerint a 30A erdőrészlet egy nemes nyár állomány, a 30B erdőrészlet pedig egy akác állomány és a véghasználat pedig a nyár állományt érintette. A 30A erdőrészlet leírólapján feltüntetésre került, hogy az két darabból áll, holott a légi fénykép alapján az erdőrészlet minden kétséget kizáróan egybefüggő terület. Emiatt az erdőrészlet leíró lapja és az erdészeti nyilvántartási térkép nem áll összhangban egymással. Az erdészeti hatóság a fakitermelést követően többször helyszínelte az erdőrészletet, erről kiállította jegyzőkönyvét is, mely lapon az erdőrészlet erdőtervi területe szerepel.

- [15] A hatóság nem vette figyelembe a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 94/A. § (2) bekezdését sem, mivel az erdőrésztlet műszaki-átvételére már 2014. augusztus 21-én sor került, ekkor az erdészeti hatóság tudomására jutott a végrehajtott fahasználattal érintett területen történő erdőgazdálkodói tevékenység, így a 2017. április 10-én indított ügy meghaladta a jogszabályban biztosított egy évet.
- [16] A bíróság összege vonatkozásában sérelmezte, hogy a közigazgatási szerv nem a bejelentés nélküli fakitermeléssel érintett terület, azaz a (...) 30B adattári állapota, hanem a 30A adattári állapota szerinti fatömeg nyilvántartást vette figyelembe a kitermelt fa mennyiségének meghatározása során. Sérelmezte, hogy az Országos Erdőállomány Adattárban az adatok módosítására, kijavítására intézkedés nem történt, bár az a hatóság feladatkörét képezte volna. A bíróság kiszabása során így a saját felróható magatartását nem vette figyelembe az alperes. Sérült tehát a hivatalból történő eljárás elve (Ket. 3. § (1) bekezdés), továbbá a hatóság a Ket. 114. § (3) bekezdését, valamint az 1. § (2) bekezdését megsértve jóhiszeműen szerzett és gyakorolt ügyféli jogot sértett, illetőleg nem szakszerűen járt-e el, nem tartotta szem előtt az ügyfél gazdasági érdekeit sem.
- [17] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte.

Az elsőfokú ítélet

- [18] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Hivatkozott az Evt.-nek a véghasználat előzetes bejelentésekor és a tarvágás időszakában hatályos 16. § (1), (4), (6), (7) bekezdéseire, a 33. § (2) bekezdése c) és h) pontjaira, az Evt. 6. § (1) bekezdés a) pontjára, 38. § (1) bekezdésére, 33. § (2) bekezdés c) pontjára, és rögzítette, hogy jelen ügyben a közigazgatási határozatok azt elismerték, hogy a felperes a 30A jelű területtel egyazon jellemző nemes nyár állományú fa tarvágását végezte el a 30B jelű erdőrésztleten is, összesen 0,3038 ha területen.
- [19] Nem lehetett vitatott az, hogy a körzeti erdőterv és az Adattár (erdészeti nyilvántartás) a (...) 30A és 30B jelű erdők vonatkozásában pontatlan volt, sem a leíró lapok, sem az erdészeti nyilvántartási térkép nem rögzítette azt, hogy - vagy a 30A jelű, nemes nyár állományú erdőrésztlet volt a 3,15 ha területnél legalább 0,3038 hektárral nagyobb, ezzel párhuzamosan a 30B jelű akác erdőrésztlet ennyivel kisebb, - vagy a 30B jelű, 0,83 hektár nagyságú erdőrésztlet tartalmazott 36,6%-ban Pannónia nyár állományt is.
- [20] A bíróság rámutatott, hogy a pontatlan körzeti erdőterv és Adattár azonban a felperest nem mentesítették a bejelentési kötelezettség alól. Az Evt. 40. § (1) bekezdése szerint az erdőgazdálkodó az erdő fenntartására, védelmére, valamint az erdei haszonvételek gyakorlására irányuló, az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott erdőgazdálkodási tevékenységet az erdészeti hatósághoz történt előzetes bejelentés követően végezhet. Hivatkozva a Vhr. 23. § (1) bekezdésére, az Evt. 40. § (1) és (4) bekezdésére, a Vhr. 23. § (2) bekezdés e) pontjára, (3) bekezdés c)-e) pontjaira, a (4) bekezdésére rögzítette, hogy a felperes kizárólag a 30A jelű, 3,15 ha nagyságú terület vonatkozásában tett olyan előzetes bejelentést a nemes nyár tarvágása vonatkozásában, mint amely bejelentés összhangban van az erdőtervben foglaltakkal.
- [21] A bejelentést a hatóság nem tudta úgy értékelni, hogy azzal a felperes összesen 3,4538 hektár területet érintő bejelentést tett volna akár oly módon, hogy a 30A jelű erdőrésztletet a nyilvántartásból nagyobbként jelöli, akár oly módon, hogy a 30A erdőrésztlet mellett a 30B jelű erdőrésztletek egy részére vonatkozó bejelentéssel is él.
- [22] Tényként állapítható meg tehát, hogy a felperes sem az általa állított, a nyilvántartásnál nagyobb területű erdőrésztletre, sem az önálló 30B erdőrésztlet egy részére nem tett a többlettarvágást lefedő előzetes bejelentést.
- [23] Mindezek alapján az erdőrésztlet fogalmi elemeitől függetlenül fennállt az, hogy a felperes az előzetes bejelentési kötelezettségét elmulasztotta, ez pedig az Evt. 107. § (1) bekezdésének a) pontja

szerinti erdőgazdálkodási bírság jogalapját megteremtette.

- [24] Nem foghatott helyt, hogy a hatóság a jogsértés tudomásra jutásától számított egy év elteltével jogellenesen szabta ki a bírságot. Utalt a bíróság a Pp. 3. § (3) bekezdésére és 164. § (1) bekezdésére, mely szerint ezen állítást a felperesnek kellett volna bizonyítania. A felperes állítása alátámasztására becsatolta az "erdősítések műszaki átvételi/hatósági ellenőrzési/szemlejegyzőkönyv" elnevezésű dokumentumot, amelyet az erdőfelügyelő 2014. augusztus 21-én készített. Bemutatta a 2014. évi Tervezett erdőgazdálkodási tevékenységek 3. számú bejelentését és a 2013. évi Tervezett erdőgazdálkodási tevékenységek 1. számú bejelentését, mint amely alátámasztják, hogy a hatóság tudomással bírt az egységes erdőtestről és arról, hogy ez a 30A jelű részlethez tartozik. Az erdőfelügyelő jegyzőkönyvében azonban sem a 30B részletre, sem a nyilvántartásban foglaltnál esetleg nagyobb 30A részletre nem található adat. A bejelentő lapok pedig a 30B részletre vonatkozóan sort nem tartalmaznak, a 30A erdőrészletként megjelölt terület vonatkozásában azt rögzítették, hogy a felperes 3,15 ha területen kíván tarvágást és erdősítést végezni.
- [25] A felperes két határozatot is csatolt annak igazolására, hogy a hatóság hasonló ügyben határidő túllépés miatt vonta vissza határozatát. Ezzel kapcsolatban az ítélet rögzítette, hogy ezekben az ügyekben a hatóság az elkövetéstől számított öt éves határidő eltelté miatt vonta vissza döntését nem az egyéves határidő eltelté miatt. Becsatolta továbbá a felperes a HB- 03/ERD/08583-6/2017. közigazgatási határozatot annak alátámasztására, hogy az erdőrészlet vonatkozásában nemcsak a térkép számít, hanem az erdőrészlet fogalma is, és az erdőrészlet leíró lapja is. Ezzel kapcsolatban a bíróság arra mutatott rá hogy a Pp. 3. § (3)-(4) bekezdései, valamint a Pp. 394/I. § (1) bekezdés b) pontja alapján ezt a bizonyítékot mellőzni volt köteles, mivel a felperes a megadott határidőn túl és az elektronikus kapcsolattartás szabályait megsértve terjesztette elő az okiratot.
- [26] A felperes nem bizonyította tehát, hogy a hatóság egy éven túl szerzett tudomást a jogsértésről.
- [27] A bírság mértéke tekintetében pedig rámutatott a bíróság, hogy az Evt. rendelet 1-2. §-ai és a 3. § (1) bekezdés a) pontja alapján, a 107. § (1) bekezdésének a) pontja szerinti magatartás (mulasztás) esetén az erdőgazdálkodási bírság mértéke az Evt. 82. § (1) bekezdése szerinti EJA meghatározott szorzata, adott esetben a kitermelt faanyag után köbméterenként 0,2 EJA. Ha a jogellenesen kitermelt fa mennyisége az eljárás során helyszíni felméréssel nem állapítható meg, a bírság alapjául szolgáló fatérfogat mennyiségét az Adattár adatainak alapulvételével az erdészeti hatóság állapítja meg. A rendelkezések nem írják elő értékelési szempontként sem az ügyfél jóhiszeműségét, sem a gazdasági érdekeit, sem azt, hogy a hatóság hogyan vezeti az erdészeti nyilvántartást. A felperes így ezekre alappal nem hivatkozhatott. Az Evb. rendelet 2. §-a továbbá csupán azt fogalmazza meg, hogy a hatóság a fatérfogat mennyiségét az Adattár adatainak alapulvételével állapítja meg, ha helyszíni felmérésre már nem kerülhet sor. Azt, hogy mely terület adataiból, az Evb. rendelet nem rögzíti.
- [28] Azt a felperes maga sem vitatta, hogy a helyszíni felmérés már nem volt lehetséges, továbbá a bejelentés hiányával érintett 0,3038 ha területen ugyanolyan faállomány volt, mint a 30A számon nyilvántartott területen. Így a hatóság a bíróság szerint nem sértette meg a jogszabályt, amikor az Adattár 30A területére vonatkozó adatai segítségével állapította meg a jogellenesen kitermelt fa mennyiségét. Mindezek alapján a bíróság megállapította, hogy a felperes által előadott okokból a határozat nem volt jogszabálysértő, ezért a keresetet elutasította.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [29] A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Kérte az ítélet hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő új határozat hozatalát, mivel álláspontja szerint a jogerős ítélet az ügy érdemére kihatóan jogszabálysértő. Az eljáró bíróság a határozat felülvizsgálata során nem az Evt. 16. § (6) bekezdése szerint az erdőrészlet fogalmának értelmezése alapján járt el.

Az erdőrésztelre vonatkozó fogalommeghatározás értelmezése alapján ugyanis egyértelműen megállapítható, hogy az erdőrészteltekhez tartozó leíró lapok erdészeti nyilvántartási térképeinek határvonalait - az erdészeti hatóság - tévesen tüntette fel. Az erdészeti hatóság által közokirati formában kiállított és közhiteles leíró lapok tartalmát a hatóság állapítja meg saját hatáskörében. A hatóság álláspontja gyakorlatilag azt jelenti, hogy a gazdálkodó végezze el a hatóság helyett az erdőtervezői feladat térképészeti részének teljes körű tételes ellenőrzését, amely vitathatatlanul nem lehet gazdálkodói feladat.

- [30] Nem lehet indok és kifogás a hatóság részéről jelen eljárásban meghozott másodfokú határozat azon indokolása a hatóság által a hatósági feladat végre nem hajtására, hogy "a hatóságnak a fakitermelést követő műszaki átvételek során nincs kapacitása minden egyes érintett erdőrésztel vonatkozásában a részlethatárok ismételt kitűzésére". Ezáltal a hatóság másodfokon elismerte, hogy nem tett eleget, illetve nem tudott eleget tenni hatósági feladatainak. Ebből következően is érvényes az a jogelv, mely szerint saját felróható magatartására előnyök szerzése végett senki más rovására nem hivatkozhat. Ha a hatóság hatáskörében eljárva, feladatait végrehajtva a hivatkozott jogszabály szerint kitűzi a valós erdőrésztel határokat, akkor nem kerülhetett volna sor az általa meghozott határozatok kiadására.
- [31] Az erdészeti hatóság az erdőrésztelt a fakitermelést követően helyszínelte, a sikeres első erdősítés megvalósulásáról „E lapot” állított ki. Az „E lapon” az erdőrésztel erdőtervi területe vagyis a tényleges homogén erdőállomány összessége szerepel. Emiatt a Ket. 94/A. § (2) bekezdése értelmében eljárást az ügyben eljáró elsőfokú hatóság az engedély nélküli fakitermelés tárgyában nem is indíthatott volna. Erre tekintettel a hatóság hátrányos pénzügyi jogkövetkezményt, bírságot ki sem szabhatott volna. Jelen eljárásban, de más közigazgatási határozat felülvizsgálata iránti peres eljárásokból is (így például 12.K.27.020/2018.) az állapítható meg, hogy az erdészeti hatóságnak, ha és amennyiben a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal vizsgálata és megkeresése nem történik meg, mind a mai napig fogalma sem lenne arról, hogy saját hatáskörében ellátandó feladatait az Evt., a leírólapok és az erdészeti Adattár, valamint a nyilvántartási térkép vonatkozásában összhangba hozza. A (...) 30A erdőrésztel leírólapján feltüntetésre került, hogy két darabból áll. Az erdőrésztel légi fényképe alapján viszont az állapítható meg, hogy az erdőrésztel minden kétséget kizáróan egy egybefüggő terület. Emiatt az erdőrésztel leíró lapja és az erdészeti nyilvántartási térkép nem áll összhangban egymással. Ez alapján téves a bíróság azon megállapítása, hogy az erdőrésztel 2 darabból áll. Ezt a szöveges megjegyzést találhatjuk az erdőrésztel leírólapján.
- [32] A (...) 30B erdőrésztel azonosítóval rendelkező területre vonatkozóan az Evb. rendelet 2. §-a és 3. § (1) bekezdés a) pontja alapján került meghatározásra a bejelentés nélkül kitermelt faanyag mennyisége. A hivatkozott jogszabály tévesen és megalapozatlanul került alkalmazásra, ugyanis a bírság mértéke nem a bejelentés nélküli fakitermeléssel érintett terület adattári állapota szerinti fatömeg nyilvántartás, hanem a fakitermelésre engedéllyel rendelkező terület adattári állapota szerinti fatömeg nyilvántartás alapján került kiszámításra, ebből következően maga a hatóság is elismeri, hogy egyazon birtoktest azonos fafajú, életkorú, vágásérettségű állományából történt a fakitermelés, az tehát az Evt. 16. § (6) bekezdés szerinti egységes erdőrésztelnek felel meg.
- [33] Kiemelte, hogy a (...) 30B erdőrésztelhez tartozó leíró lapon nemes nyár fafaj nincs feltüntetve, amely tény az erősíti, hogy az erdőrésztel kijelölése helyesen valójában a fafajok természetbeni elhelyezkedése alapján történt, az eltérés nyilvánvaló térképészeti hiba. Felperes álláspontja szerint, ha a hatóság már bírságot szabott ki, az annak alapját képező (...) 30B erdőrésztel általa jogellenesnek ítélt területrészt fa tömege alapján kellett volna megállapítani a bírság mértékét.
- [34] Felperes álláspontja szerint tévesen alkalmazta az elsőfokú bíróság a 2/2011. (V.9.) KK. véleményben foglaltakat, ugyanis a felperes kereseti kérelme minden ténybeli és jogszabályi hivatkozást tartalmazott, amely a határozat megváltoztatására alkalmas volt. Jogszabálysértően hivatkozott az elsőfokú bíróság a Vhr. 23. § (1) bekezdése és az Evt. 41. § (1) bekezdése szerinti bejelentési kötelezettség teljesítésre az erdőgazdálkodó által, hiszen a felperes kereseti kérelmének

releváns tartalma az volt, hogy a hatóság saját hatáskörében kiállított és hatósági jogkörben módosítandó erdészeti térképek erdőrésztbeli határvonalai ki alakítását megtette-e, avagy nem hajtotta végre az ez irányú feladatait. Semmilyen jogszabályhely nem teszi lehetővé az erdőgazdálkodó bírságolását a bejelentési kötelezettség elmulasztása okából, hiszen maga hatóság sem észlelte hosszú éveken keresztül, hogy az általa vezetett nyilvántartás pontatlan. Azt maga a bíróság is elismeri, hogy az erdőrésztbeli megjelölése vonatkozásában ez a helyzet áll fenn. Az a szemlélet jogszabálysértő, hogy a hatósági feladatok és kötelezettségeik elmulasztása és kapacitás hiánya a bíróság szerint megalapozhatja az erdőgazdálkodó bírságolását.

[35] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[36] A felülvizsgálati kérelem az alábbiakra tekintettel nem alapos.

[37] A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 275. § (1)-(2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között dönt. A felülvizsgálat tárgya a jogerős ítélet jogszerűségének megítélése.

[38] Az Evt. 16. § (1) bekezdése szerint az erdőket e törvény alapján erdőtervezési körzetekre (a továbbiakban: Körzet) kell osztani.

[39] A 16. § (4) bekezdése értelmében az erdészeti nyilvántartás és a térbeli rend kialakítása érdekében az erdőt erdőtagokra és erdőrésztbeli területekre kell felosztani.

[40] A 16. § (6) bekezdés szerint az erdőtagon belül az erdőrésztbeli az erdőgazdálkodási tevékenység és az erdészeti igazgatás, nyilvántartás olyan alapegysége, amely a rajta található erdei életközösség, a fenntartható erdőgazdálkodási tevékenység jellemzői, valamint az erdő használati viszonyai alapján egységesnek tekinthető.

[41] A 16. § (7) bekezdés alapján az erdőtagot és az erdőrésztbeli területet a körzeti erdőtervezés során, illetve az erdő telepítésének engedélyezésekor az erdészeti hatóság jelöli ki. Az erdészeti hatóság az erdőtagon belül az erdőrésztbeli beosztást két körzeti erdőtervezés között indokolt esetben módosíthatja.

[42] A 16. § (9) bekezdése értelmében az erdőgazdálkodó, az erdőtelepítési, erdőfelújítási, erdőnevelési, fahasználati és erdővédelmi munkák megkezdése előtt köteles az erdőrésztbeli határvonalainak töréspontjaira, jól látható és időtálló határjeleket elhelyezni.

[43] Az Evt. 41. § (1) bekezdése szerint az erdőgazdálkodó az erdő fenntartására, védelmére, valamint az erdei haszonvételek gyakorlására irányuló, az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott erdőgazdálkodási tevékenységet az erdészeti hatósághoz történt előzetes bejelentést követően végezhet.

[44] Az Evt. 107. § (1) bekezdése értelmében az erdőgazdálkodóra erdőgazdálkodási bírságot kell kiszabni, ha az erdőgazdálkodó az erdejében bejelentés nélkül végzett fakitermelésre megbízást adott vagy a fakitermelésről tudomással bírt, és azt haladéktalanul nem jelentette az erdészeti hatóságnak vagy a 41. § (3) bekezdésében foglalt előírásokat megsérti;

[45] A Vhr. 23. § (2) bekezdés e) pontja szerint az Evt. 41. § (1) bekezdés szerinti bejelentési kötelezettség alá tartozó erdőgazdálkodási tevékenység az erdőben - szabad rendelkezésű erdő kivételével - végzett tarvágás.

[46] A Kúria megállapította, hogy a feltárt tényállás és a releváns jogszabályok alapján az elsőfokú bíróság ítélete nem jogszabálysértő. A Kúria osztotta az elsőfokú bíróság és az alperes jogvitában kifejtett indokait. A felülvizsgálati kérelemben foglaltakra tekintettel az alábbiakra mutat rá:

[47] A felperes lényegében négy egymástól elkülöníthető, de egyszersmind részben össze is függő kérdésben vitatta az alperesi határozatot, illetve a jogerős ítéletben foglaltak jogszerűségét. Elsődlegesen kifogásolta, hogy a hatóság, illetve a bíróság a jogvita megítélésénél nem az

erdőrészlet törvényi fogalmából indult ki, döntésénél nem ezt alkalmazta.

- [48] A Kúria e körben utal arra, hogy az Evt. fent idézett 16. § (6) bekezdése az erdőészletet kétségtelenül az erdővel kapcsolatos tevékenységgel összefüggésben, illetve a használati viszonyok szempontjából egységes területnek tekinti. Az erdőészlet határait ugyanakkor az erdészeti nyilvántartási térkép tartalmazza, ami közhiteles nyilvántartásból származó adat, és az erdőgazdálkodónak a tevékenysége során azt az erdőészlet határt kell figyelembe vennie, amit a nyilvántartási térkép tartalmaz. Akkor is a nyilvántartás szerinti határ az irányadó, ha bármely - akár térképezési - okból az erdőészlet egységes természetes határa nem egyezik meg a térképpel.
- [49] Ennek okszerű magyarázatát fejtette ki az alperes a határozatában, amikor rögzítette, hogy az erdészeti nyilvántartási térképek szerkesztése a hatóság rendelkezésére álló földhivatali - földészlet - határvonalakra, mint azonos erdőgazdálkodói használati jogosultságok által lehatárolt területekre épül. Ezeken az objektív ingatlan-nyilvántartás pontosságú határvonalakon belül a természetbeni állapotoknak megfelelően határozzák meg az erdőészletek határvonalait, ortofotók és terepi mérések segítségével. Az erdőállományok átlagos jellemzőinek leírásakor az erdőészlet határok felkeresése, a határazonosítás a szerkesztéskor megkövetelt pontosságtól jóval kisebb. Az átlagos erdőállomány jellemzők meghatározása mintavételes eljárásokkal történik, amelyek rendre az erdőészletek egészét, annak átlagát írják le. Heterogén erdőállmánynál nem minden esetben jellemzik az erdőészletek határainál fellelhető faállományokat. Az erdőállomány jellemzésekor csak az 5%-nál nagyobb arányt képviselő fafajokat kell külön leírni. Fentiek miatt az erdőállomány szerkezet szerinti erdőészlet határazonosítása kockázatos, kétség vagy ellentmondás esetén ellenkező bizonyításáig az erdészeti nyilvántartási térképről származó határ kitűzése a helyes.
- [50] A felperes az erdőészlet határvonalainak kijelölését az erdőállomány adatok alapján végezte, ami ellentmondott a térképi információknak, így a (...) 30A erdőészleten engedélyezett 3,15 ha véghasználati lehetőségen felül a szomszédos 30B erdőészlet területén 0,3038 hektáron engedély nélkül folytatott fakitermelést. (Határozat 3. oldal 2., 3. bekezdés)
- [51] Az Evt. 16. (9) bekezdése szerint az erdőgazdálkodónak kell kijelölnie az erdővel kapcsolatos munkák megkezdésekor az erdőészlet határvonalait, töréspontjait, jól látható és időtálló határjelekkel. Ennek alapjául pedig a fentiek okán a térképi adatok szolgálhatnak, ettől eltérni egyéb megfontolásból, illetve értelmezéssel nem lehet. A határvonalak célszerűtlenségét vagy egyéb okból való korrigálásának szükségességét az erdőgazdálkodónak kell a hatóság felé jeleznie. Amennyiben tehát az erdőgazdálkodó álláspontja szerint az erdészeti hatóság a térképi határt célszerűtlenül állapította meg, mert például az nem követi az eltérő faállományok által kirajzolt határt, lehetősége van azt az erdészeti hatóság felé jelezni, amely a kérdést megvizsgálja és indokolt esetben helyesbíti a térképet.
- [52] A bejelentés nélküli, ezáltal jogellenes fakitermelés jogkövetkezményei alól tehát nem mentesülhetett felperes arra hivatkozással, hogy az erdőészlet definitív illetőleg természetes határa nem fedti le a térképi határt.
- [53] Ugyancsak nem befolyásolhatta az ügy megítélését azon felperesi kifogás, hogy a térképezési hibát a hatóságnak a fakivágás ellenőrzése során észlelnie kellett volna, és a kijavítás iránt hivatalból intézkedni. E körben is helyesen mutatott rá az alperes, amit alappal fogadott el az elsőfokú bíróság is, hogy a tarvágással kapcsolatban - figyelemmel a Vhr. 23. § (3) és (7) bekezdéseiben foglaltakra is - sem az előzetes bejelentéssel összefüggő ún. ellenjegyzésnek, sem az utólagos ellenőrzésnek nem feladata, célja az erdőészlet határvonalának felmérése (újrafelmérése), hanem az erdészeti tevékenység, az erdőfelújítás ellenőrzése.
- [54] Amint arra az alperes is utalt - légi felvételek hiányában - a hatóságnak nem volt módjában a túlvágás felismerése. Az ügy jogi megítélése szempontjából nem bír érdemi relevanciával, hogy az alperes e körben még a kapacitáshiányt is megemlítette.
- [55] Helyesen mutatott rá tehát mind az alperes, mind az elsőfokú bíróság, hogy a határazonosítás és a bejelentés körében magát a felperest, mint erdőgazdálkodót mely kötelezettségek terheltek, és az

elsőfokú bíróság részletesen levezette az ítéletében azt is, hogy az eltérés észlelése (annak fennállásának vizsgálata) a hatóságnak nem volt kötelezettsége, az észlelés hiánya az ügy jellege, körülményei alapján számára nem volt felróható, az pedig, hogy a hatóság már a fakitermeléskor vagy közvetlenül azt követően ténylegesen tudott volna az eltérésről a jegyzőkönyvekből nem volt levezethető, (elsőfokú ítélet 8. oldal 5-10. bekezdés).

- [56] Reális az az érvelés, hogy a fakitermelést követő műszaki átvételkor a hatóság alapesetben nincs abban a helyzetben, hogy részlethatárokat ismételten kitűzze, a műszaki átvétel ugyanis a felújítás sikerességét ellenőrzi. Jelen esetben a határazonosítás nem fedte fel az ellentmondást, a hivatal az érintett erdőrészletet vizsgálta, a szomszédost nem. A hatóság a jelen eljárás megindításáig jónak vélte, de utóbb hibásnak bizonyult területadatok szerint állította ki a jegyzőkönyvet, így eredetileg nem merült fel a jogosulatlan fakitermelés gyanúja. A hatóság tudomására csak a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal 2017. április 4-i megkeresése nyomán jutott a jogsértés, a tudomásra jutástól tehát nem telt el egy év. Ennél fogva nem foghat helyt a felperesnek a Ket. 94/A. § (2) bekezdése megsértésére való hivatkozása sem, amint a felhozott alapelveké sem.
- [57] Helyesen döntött az alperes abban a kérdésben, hogy a 30A jelű terület adattári állapota szerinti fatömeg alapján vetette ki a bírságot, mert feltárta, hogy az engedély nélküli fakitermeléssel érintett területen a 30A részlet leírásának megfelelő faállomány állt, és mivel tuskómérésre nem volt lehetőség, a területet jól reprezentáló adattári erdőrészlet adatokat és nem a szomszédos középkorú sarj állomány adatait vette figyelembe a hatóság. Az Evb. rendelet 2. §-a szerint, ha a jogellenesen kitermelt faanyag mennyisége az eljárás során helyszíni felméréssel nem állapítható meg, a bírság alapjául szolgáló fa térfogat mennyiségét az Adattár adatainak alapulvételével az erdészeti hatóság állapítja meg. Az e körben kellően alátámasztott alperesi indokolást alappal fogadta el az elsőfokú bíróság is.
- [58] Mindezek alapján a felülvizsgálati kérelemben vitatott jogkérdésekben az alperes és az elsőfokú bíróság is helyesen foglalt állást, a jogsértés ténylegesen megtörtént, amelyre tekintettel a fentiek szerinti erdőgazdálkodási bírság kiszabása jogszerű volt.
- [59] Ennélfogva a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján az érdemben helyes elsőfokú ítéletet hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

- [60] *A bejelentés elmaradása miatt bekövetkezett engedély nélküli fakivágás (túlvágás) miatt az erdőgazdálkodási bírság kiszabása akkor is jogszerű, ha az erdőállomány szerkezet szerinti erdőrészlethatára a nyilvántartási térképpel nem egyezik. Az erdőgazdálkodónak a bejelentés megtételekor a közhiteles nyilvántartásból származó erdészeti nyilvántartási térképet kell alapul vennie.*

Záró rész

- [61] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [62] Az alperes részéről felülvizsgálati eljárási költség nem merült fel
- [63] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50. § (1) bekezdése szerinti felülvizsgálati eljárási illetéket a Pp. 78. § (1) bekezdése és a költségmentességről szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapulvételével a felperes viseli.
- [64] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2020. február 4.

Dr. Kovács András s.k. a tanács elnöke, Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet s.k. előadó bíró,

Dr. Rák-Fekete Edina s.k. bíró